

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B-1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
E. vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de dames en heren Voorzitters
van de openbare centra voor
maatschappelijk welzijn

Heeft u vragen? Nood aan bijkomende info?
Consulteer dan Primabook, de documentatieruimte van
de POD MI via <https://primabook.mi-is.be>.

Mail voor bijkomende vragen naar onze FrontOffice
via vraag@mi-is.be of bel naar 02 508 85 85.

Datum: 10/03/2023

Onderwerp: Omzendbrief betreffende het koninklijk besluit van 22 januari 2023 houdende een toelage voor het gebruik van de REMI-tool om aanvullende financiële steun te verlenen aan OCMW-begunstigden.

Mevrouw de Voorzitster,

Mijnheer de Voorzitter,

Dankzij het recht op maatschappelijke integratie en maatschappelijke dienstverlening is voor de meerderheid van de bevolking in ons land gewaarborgd dat zij over een minimuminkomen beschikken.

Het basisbeginsel van het leefloon, dat erin bestaat elke gerechtigde in staat te stellen een bepaald inkomensniveau te bereiken, en de maatschappelijke dienstverlening door de OCMW's maken het evenwel niet altijd mogelijk rekening te houden met alle specifieke kenmerken van de preciaire situaties waarmee laatstgenoemden in het kader van hun sociale onderzoeken worden geconfronteerd.

Dit is te wijten aan de uiteenlopende individuele of gezinssituaties van de personen die op ons grondgebied een beroep doen op steun van de OCMW's. Deze situaties kunnen immers sterk verschillen naargelang de prijs van de huisvesting in de gemeente waar zij wonen, de al dan niet toegankelijkheid van het openbaar vervoer, hun gezinssituatie en hun gezondheidstoestand. Deze lijst met voorbeelden is uiteraard niet volledig, aangezien andere factoren kunnen verklaren waarom de ene steunaanvrager zich in een veel onzekerder situatie bevindt dan de andere, ook al is hun inkomensniveau ogenschijnlijk identiek. Er zijn dus gezins- en territoriale criteria die het niveau van de behoefte aan steun beïnvloeden. De REMI-tool analyseert deze verschillende criteria.

Daarom heeft de regering een budget van zeventig miljoen euro (€ 70.000.000) vrijgemaakt voor een proefproject van beperkte duur, om alle OCMW's die dat wensen de mogelijkheid te bieden vertrouwd te geraken met de REMI-tool en het nut ervan. Daartoe zal de toelage het volgende mogelijk maken:

- de OCMW's kunnen gratis beschikken over de REMI-tool om de analyse van de behoeften van de begunstigden te objectiveren;
- de OCMW's worden ondersteund door het dekken van aanvullende financiële steun die wordt toegekend na gebruik van de REMI-tool binnen de toegekende enveloppe.

Deze toelage wordt enkel toegekend aan de OCMW's die hebben verklaard aan dit proefproject te willen deelnemen. Daarom moeten OCMW's die hiervan gebruik willen maken, zich uiterlijk op 31 maart 2023 bij de POD MI inschrijven.

Het is belangrijk te benadrukken dat het gebruik van de REMI-tool enkel een ondersteuning bij de beslissing van de OCMW's is. De toelage kan echter pas worden gebruikt nadat een beroep werd gedaan op de REMI-tool. De OCMW's bepalen evenwel nog steeds volledig autonoom het bedrag van de aanvullende financiële steun dat aan de begunstigden wordt toegekend in functie van de specifieke elementen van hun situatie. Dit bedrag moet de steunaanvrager in staat stellen toegang te krijgen tot de goederen en diensten aan de hand waarvan hij/zij volwaardig aan de samenleving kan deelnemen en aldus een menswaardig leven kan leiden.

Deze omzendbrief regelt de eerste aan de OCMW's toegekende toelageperiode, die loopt van 1 mei 2023 tot en met 29 februari 2024. Een tweede toelageperiode zal lopen van 1 maart 2024 tot en met 31 december 2024.

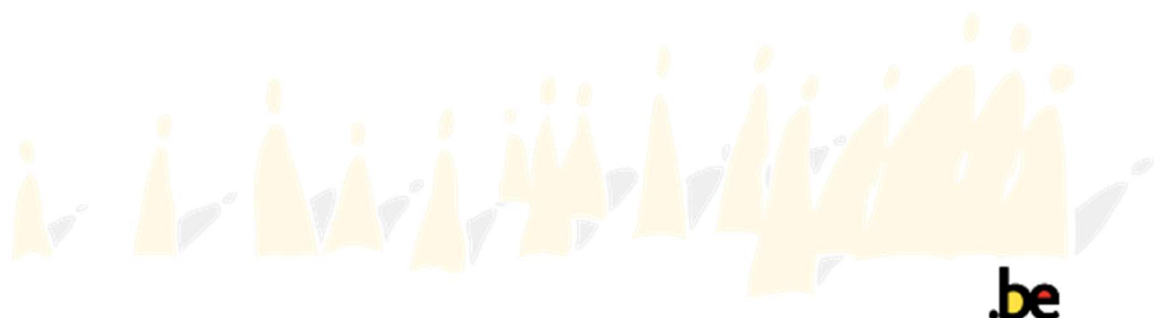
Aangezien het om een proefproject gaat, is het van essentieel belang dat de resultaten van dit nieuwe beleid worden geëvalueerd. Een evaluatiestudie voor deze maatregel is voorzien. De deelnemende OCMW's zullen hieraan verplicht moeten meewerken.

Hoogachtend,

De Minister van Maatschappelijke Integratie,

Getekend

Karine LALIEUX

1. WETTELIJKE BASIS

Koninklijk besluit van 22 januari 2023 houdende een toelage voor het gebruik van de REMI-tool om aanvullende financiële steun te verlenen aan OCMW-begunstigden.

2. DOEL VAN DE MAATREGEL

Aan de deelnemende OCMW's wordt een toelage toegekend om een dubbele doelstelling na te streven:

- de REMI-tool gedurende een beperkte periode gratis ter beschikking stellen van de OCMW's. Met deze tool kunnen de OCMW's de analyse van de behoeften van de begunstigden objectiveren en harmoniseren in functie van hun individuele situaties, rekening houdend met hun werkelijke inkomsten en uitgaven op basis van gezins- en territoriale parameters zoals het bedrag van de huur, de kosten van vervoer, ...;
- de OCMW's aansporen deze tool te gebruiken door de toegekende aanvullende financiële steun te betoelagen na de via REMI uitgevoerde analyse.

Het gebruik van de REMI-tool is niet enkel beperkt tot de dossiers die in aanmerking kunnen komen voor een toelage voor de toegekende aanvullende financiële steun. Zodra de licentie is verworven, kan het OCMW deze gebruiken voor al zijn dossiers indien het dit wenst.

3. INSCHRIJVING EN TOEKENNING VAN DE TOELAGE

Er moet onmiddellijk worden gewezen op het feit dat inschrijving noodzakelijk is om van deze toelage te kunnen genieten.

Enkel de OCMW's die zich uiterlijk op 31 maart 2023 inschrijven via het deelnameformulier, dat beschikbaar is op de website van de POD MI, zullen aanspraak kunnen maken op de toelage bedoeld bij voormeld koninklijk besluit van 22 januari 2023.

De bij dit koninklijk besluit bedoelde toelageperiode loopt van 1 mei 2023 tot en met 29 februari 2024. Het bedrag van de toelage voor deze toelageperiode zal uiterlijk op 31 mei 2023 volledig worden gestort aan de deelnemende OCMW's.

De OCMW's die de REMI-tool reeds gebruiken, moeten ook het inschrijvingsformulier indienen via <https://forms-mi-is.be/form/aanvraag-voor-betoelaging-in-het> om van deze toelage te genieten. Hun

bestaande contract zal bijgevolg worden onderbroken en worden vervangen door een nieuw (raam)contract¹.

4. DE REMI-TOOL

Voor een gedetailleerde beschrijving van de REMI-tool, een tool voor maatschappelijke begeleiding die niet beperkt is tot het beoordelen van het bedrag van de noodzakelijke aanvullende financiële steun, moet de website van de POD MI worden geraadpleegd: <https://www.mi-is.be/nl/actueel>:

- De webinar REMI, referentiebudget voor een menswaardig leven van 31 januari 2023;
- De video waarin de tool wordt voorgesteld;
- Voorstelling van de PPT van de tool;
- De website www.REMIREDI.be.

REMI is een online tool die op maat van ieder gezin vaststelt in welke mate het gezinsinkomen toereikend is om menswaardig te kunnen leven. Hiervoor vergelijkt de tool de gezinsinkomsten met de hoogte van de referentiebudgetten. Referentiebudgetten zijn geprijsde korven van goederen en diensten die op basis van wetenschappelijk onderzoek een antwoord geven op de vraag hoeveel inkomen een gezin minimaal nodig heeft om volwaardig aan de samenleving deel te nemen. Dankzij de REMI-tool kunnen de maatschappelijk werkers van de OCMW's de referentiebudgetten, die zijn ontwikkeld voor typegezinnen, aanpassen aan individuele behoeften en leefsituaties. Wanneer het gezinsinkomen ontoereikend is, geeft de tool een negatief saldo. Daarnaast geeft de REMI-tool een gestructureerd overzicht van de inkomsten en noodzakelijke uitgaven. Zodoende ondersteunt de tool de maatschappelijk werkers en hun begunstigden bij het zoeken naar doeltreffende middelen om de koopkracht van financieel behoeftige gezinnen structureel te verbeteren. De belangrijkste meerwaarde van REMI is dat deze maatwerk mogelijk maakt en vertrekt van eenvormige criteria voor het in aanmerking nemen van inkomsten en noodzakelijke uitgaven. Hierdoor worden de situaties van de begunstigden gelijkwaardig behandeld over OCMW's en maatschappelijk werkers heen.

Voor iedere situatie bewaart de REMI-tool het meest recente dossier (gezinskenmerken, inkomsten en uitgaven) en de historiek van de resultaten van het financieel onderzoek (maandbudgetten). Het dossier en de bijhorende maandbudgetten zijn toegankelijk voor alle maatschappelijk werkers binnen eenzelfde OCMW.

Alle OCMW's die een samenwerkingscontract en een verwerkersovereenkomst met CEBUD hebben afgesloten, krijgen toegang tot de REMI-tool. Het OCMW moet daarvoor geen extra software installeren. Het diensthoofd, of iemand die door de organisatie is aangesteld als beheerder, is verantwoordelijk voor het toegangsbeheer dat verloopt via BOSA FAS. Welke maatschappelijk werkers

---

¹ CEBUD zal hen een migratiepad verschaffen, zodat de bestaande bestanden worden overgedragen naar de bijgewerkte tool, en zal rechtstreeks contact met hen opnemen wat betreft de planning en de procedure.

toegang krijgen (of weer verliezen) tot de tool is een interne aangelegenheid van het OCMW. Inloggen gebeurt aan de hand van twee-factor-authenticatie via de toepassing Itsme of via de elektronische ID-kaart van de maatschappelijk werker.

Er zijn twee mogelijkheden om de REMI-tool te gebruiken:

Allereerst kan het online worden gebruikt. Op die manier moet het gebruik ervan dus niet worden geïntegreerd in de OCMW-toepassingen. Dus, indien het OCMW het online wil gebruiken, moet er niets worden geïnstalleerd.

Het OCMW dat dit wenst, kan evenwel de REMI-tool integreren in zijn toepassingen en dit vereist bijgevolg informatica-ontwikkelingen. Het OCMW zou dit punt dus met zijn softwareleverancier moeten bespreken en het moet daartoe CEBUD contacteren.

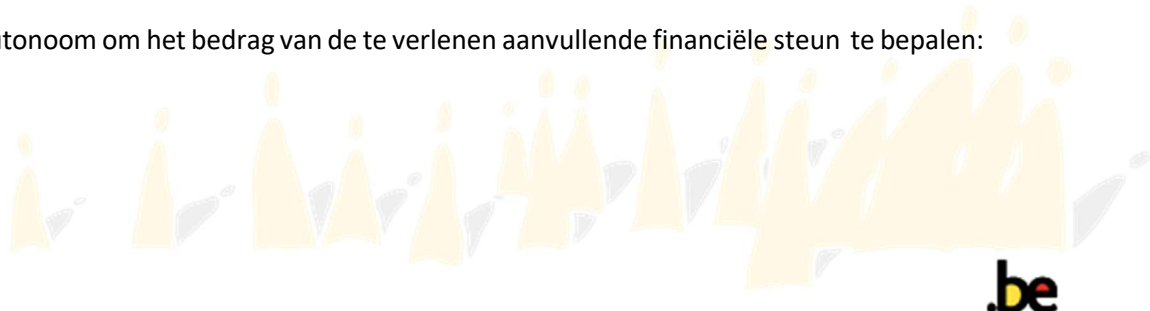
5. AANWENDING VAN DE TOELAGE

Deze toelage heeft tot doel de deelnemende OCMW's in staat te stellen aanvullende financiële steun te verlenen na gebruik van de gratis ter beschikking gestelde REMI-tool.

Het bedrag van de door de OCMW verleende aanvullende financiële steun zal in aanmerking worden genomen in het kader van deze toelage, indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- Het OCMW heeft zich uiterlijk op 31 maart 2023 via het op de website van de POD MI beschikbare deelnameformulier ingeschreven (<https://forms-mi-is.be/form/aanvraag-voor-betoelaging-in-het>);
- Het OCMW heeft de REMI-tool gebruikt in het betrokken dossier;
- Het OCMW heeft aanvullende financiële steun verleend aan een gerechtigde die tot de doelgroep behoort (cf. punt 6) op basis van het door de REMI-tool berekende budget;
- De datum van de beslissing bevindt zich binnen de toelageperiode, met name tussen 1 mei 2023 en 29 februari 2024;
- De aan dit OCMW toegekende enveloppe voor aanvullende steun is niet uitgeput;
- De verleende aanvullende financiële steun is minder dan of gelijk aan het door de REMI-tool aangegeven bedrag.

Het OCMW blijft autonoom om het bedrag van de te verlenen aanvullende financiële steun te bepalen:

- Het kan dus een lager bedrag of een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat door de tool wordt aangegeven toekennen, indien de aan het OCMW toegewezen enveloppe niet uitgeput is, zal het bedrag volledig door de toelage in aanmerking worden genomen;
- Het OCMW kan een hoger bedrag dan het bedrag dat door de tool wordt aangegeven toekennen, maar dit bedrag zal dan worden betoelaagd ten belope van het bedrag dat door de tool wordt aangegeven indien de enveloppe niet uitgeput is.

Deze aanvullende financiële steun kan op regelmatige basis of éénmalig worden verleend. Hij moet evenwel steeds een financieel karakter hebben, steun in natura komt niet in aanmerking voor deze toelage.

Het gebruik van de REMI-tool in het kader van deze toelage heeft tot doel een bepaalde gelijke behandeling tussen de verschillende profielen van begunstigden mogelijk te maken en een zachte harmonisatie van de toegekende aanvullende steun binnen een OCMW te waarborgen, opdat eenieder over een korf van goederen en diensten kan beschikken waarmee hij/zij volwaardig aan de samenleving kan deelnemen en dus een menswaardig leven kan leiden.

Om te verduidelijken hoe de toelage moet worden aangewend, volgen hierna enkele specifieke gevallen:

- Wanneer een OCMW het deelnameformulier indient zonder vervolgens de REMI-tool te hebben gebruikt om aanvullende financiële steun toe te kennen, moet het OCMW het bedrag bestemd voor de aanvullende financiële steun volledig terugbetalen. Het OCMW hoeft het bedrag bestemd voor de verwerving van de licentie evenwel niet terug te betalen. Dientengevolge heeft dit OCMW geen recht op een toelage voor de tweede periode (1 maart 2024 – 31 december 2024).
- Wanneer een OCMW het deelnameformulier indient, maar het bedrag van de toelage bestemd voor het toekennen van aanvullende financiële steun niet volledig gebruikt, zal het OCMW het te veel ontvangen bedrag voor de aanvullende financiële steun terugbetalen. Het bedrag van de ontvangen toelage voor het verwerven van de licentie moet daarentegen niet worden terugbetaald. Dit OCMW zal nog aanspraak kunnen maken op een toelage voor de tweede toelageperiode (1 maart 2024 – 31 december 2024). Het is immers niet nodig de ganse toelage te hebben aangewend in de eerste toelageperiode.
- Wanneer een OCMW aanvullende financiële steun toekent zonder de REMI-tool te hebben gebruikt, komt deze steun niet in aanmerking voor deze toelage.
- Wanneer een OCMW aanvullende financiële steun toekent buiten de toelageperiode (al dan niet met gebruik van de REMI-tool) komt deze steun niet in aanmerking voor deze toelage.

6. DOELGROEP

De aanvullende financiële steun bedoeld in voormeld koninklijk besluit is bestemd voor de begunstigen van steun van de OCMW's zoals gedefinieerd in artikel 1 van het koninklijk besluit. Het gaat om de persoon die steun ontvangt van het OCMW of de persoon die bij het OCMW een aanvraag indient om er aanspraak op te maken.

Deze aanvullende financiële steun is niet enkel beperkt tot de begunstigen van het recht op maatschappelijke dienstverlening of integratie. Hij kan dus ook worden toegekend aan personen die aanvankelijk geen aanspraak (meer) zouden maken op steun van het OCMW. Zij mogen een inkomen hebben dat hoger ligt dan het bedrag van het leefloon. Daar het uiteindelijke doel is toegang te hebben tot een minimumkorf van goederen en diensten om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen en een menswaardig leven te kunnen leiden, kan deze steun dus niet worden toegekend aan personen die over voldoende financiële middelen beschikken om een menswaardig leven te leiden.

Deze aanvullende financiële steun kan enkel worden verleend na een sociaal onderzoek en kan niet worden toegekend aan personen die illegaal op ons grondgebied verblijven.

Elke gerechtigde op een aanvullende financiële steun in het kader van deze toelage moet zich ertoe verbinden een traject voor sociale of professionele activering te volgen.

Dit activeringstraject kan erop gericht zijn de inkomsten te verhogen door middel van een traject naar werk, maar kan ook gericht zijn op volledige participatie aan de samenleving (met name taalbeheersing, persoonlijke ontwikkeling, budgetbeheer, ...). De maatschappelijk werker is het best geplaatst om de inhoud van het activeringstraject en de duur ervan te bepalen in overleg met de gerechtigde.

Dit activeringstraject kan worden verwezenlijkt via een GPMI of een ander door het OCMW gekozen begeleidingsinstrument.

Er zijn uitzonderingen op deze verplichting om in te schrijven in een activeringstraject:

1° indien gezondheids- of billijkheidsredenen dit verhinderen;

2° indien de gerechtigde zich reeds in een activeringstraject bevindt (bv. als werkzoekende);

3° indien de gerechtigde reeds aan het werk is (al dan niet deeltijds).

Bijvoorbeeld, wanneer het OCMW, op basis van het sociaal onderzoek aan de hand van de REMI-tool, oordeelt dat het toekennen van een éénmalige financiële steun het meest gepaste antwoord is op de hulpvraag, kan het overwegen om de persoon om billijkheidsredenen vrij te stellen van een activeringstraject.

7. VERDELING VAN DE TOELAGE

Het bedrag van de toelage bedraagt vierendertig miljoen achthonderd en vijftigduizend euro (€ 34.850.000) voor de eerste toelageperiode (die loopt van 1 mei 2023 tot en met 29 februari 2024).

Om het bedrag van de toelage dat aan elk OCMW wordt toegekend te bepalen, moet worden gewacht tot de inschrijvingsperiode is afgesloten. Het per OCMW toegekende bedrag zal immers afhangen van het aantal deelnemende OCMW's en van het aantal inwoners per gemeente van de deelnemende OCMW's.

Een ministerieel besluit zal het bedrag van de aan elk OCMW toegekende toelage vastleggen. Dit ministerieel besluit zal worden bekendgemaakt nadat de inschrijvingen zijn afgesloten, maar ten laatste op 31 mei 2023.

Dit ministerieel besluit zal voor elk OCMW enerzijds het bedrag dat de kosten van de REMI-licentie zal dekken onderscheiden en anderzijds het bedrag dat bestemd is voor het verlenen van aanvullende financiële steun ingevolge het gebruik van de REMI-tool.

Het totaalbedrag van deze toelage zal als volgt worden verdeeld onder de deelnemende OCMW's:

- Allereerst, het totaalbedrag bepalen dat nodig is opdat elk deelnemend OCMW gratis over de REMI-tool kan beschikken.
Er moet worden verduidelijkt dat de prijs van de REMI-licentie zal afhangen van het aantal deelnemende OCMW's en van het aantal inwoners van de betrokken gemeente.
- Vervolgens, dit bedrag² van het totaal van de toelage aftrekken:
Het gaat dus om het uitvoeren van de volgende verrichting: 34.850.000 euro – het totaalbedrag nodig opdat elk deelnemend OCMW gratis over de tool kan beschikken = saldo van de toelage. Door deze aftrekking te maken, bekomt men het saldo van de toelage bestemd voor de toelage van de aanvullende steun toegekend na gebruik van de REMI-tool.

---

² Bedrag = het bedrag nodig voor elk OCMW om gratis over de REMI-tool te beschikken.

- Ten slotte, op dit saldo van de toelage de volgende verdeelsleutel tussen de OCMW's toepassen:

- 75% op basis van het aantal leefloongerechtigden zoals bedoeld in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie of op financiële maatschappelijke dienstverlening die door de Staat wordt terugbetaald in het kader van artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's, in de gemeente op 1 januari 2020;
- 25% op basis van het aantal begunstigden van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming als bedoeld in artikel 37, § 19, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, in de gemeente op 1 januari 2020.

Deze verschillende verrichtingen maken het mogelijk om voor elk OCMW enerzijds het bedrag van de toelage dat hem wordt toegekend vast te stellen om gratis over de REMI-tool te beschikken en anderzijds, om aanvullende financiële steun toe te kennen na gebruik van de REMI-tool. Deze verdeling per OCMW zal als bijlage bij voormeld ministerieel besluit worden gevoegd.

8. CONTROLE VAN DE TOELAGE

Om de aanwending van de toelage te verantwoorden, dient het OCMW uiterlijk op 30 april 2024 via het Uniek Verslag een formulier met daarin de gegevens met betrekking tot de uitgaven en de begunstigden (RRN) in te geven.

De bewijsstukken blijven ter beschikking met het oog op controle op de aanwending van de toelage.

Enkel de aanvullende financiële steun waarvoor het OCMW een terugbetaling vraagt in het kader van deze toelage zal worden gecontroleerd. De door een OCMW toegekende aanvullende financiële steun na gebruik van de REMI-tool waarvoor het OCMW geen toelage vraagt in het kader van de toelage van het koninklijk besluit van 22 januari 2023 zal niet worden gecontroleerd door de POD MI.

De benadering van controle bestaat erin het risico te evalueren betreffende de adequate aanwending van de toelage, zowel in een optiek van naleving van het wettelijk kader dat is voorzien door het koninklijk besluit van 22 januari 2023 en het financieel risico voor de Staat. De controle is gefaseerd in een on-desk controle, die zowel financieel als kwalitatief is. Deze controle kan eventueel worden aangevuld met een "kwaliteitscontrole" die wordt uitgevoerd door de inspectie in het kader van de controle van de dossiers inzake het recht op maatschappelijke integratie.

Op basis van de door de OCMW's gerapporteerde gegevens kan de POD MI een financiële controle van de toelage uitvoeren (vergelijking tussen de toegekende bedragen en de bedragen afkomstig van de

REMI-tool) en een controle op het effectieve gebruik van de REMI-tool voor de toekenning van de betoelaagde steun. Onregelmatigheden aangaande deze twee aspecten zullen door de POD MI worden teruggevorderd. Deze controle zal vanaf mei 2024 worden uitgevoerd.

De niet-aangewende of niet-verantwoorde bedragen zullen aan de Staat worden terugbetaald.

Het gaat erom het volgende na te kijken:

- of de REMI-tool wel degelijk werd gebruikt;
- of het toegekende bedrag wel degelijk gedekt is door de toelage, namelijk of het wel degelijk lager of gelijk is aan het bedrag van de toelage;
- of de datum van de beslissing van toekenning van de aanvullende financiële steun wel degelijk heeft plaatsgehad tijdens de toelageperiode;
- of er een activeringstraject was en zo niet, de ingeroepen motivering.

De POD MI behoudt zich het recht voor om aanvullende bewijsstukken te vragen aan de OCMW's in het kader van deze controle.

Op te merken valt dat een kwalitatieve controle zal worden uitgevoerd door middel van een door de POD MI gefinancierde studie.

9. EVALUATIE

Aangezien het om een proefproject gaat, is het absoluut noodzakelijk de resultaten van dit nieuwe beleid te evalueren. Er is voorzien in een studie voor het evalueren van deze maatregel waartoe de deelnemende OCMW's zich verbinden hieraan deel te nemen. Deze studie zal zich met name toeleggen op het evalueren van de impact van dit beleid inzake armoedebestrijding evenals op het risico van lastenverschuiving tussen de verschillende subsidiërende overheden (lokaal, regionaal, federaal) met betrekking tot aanvullende steun.

